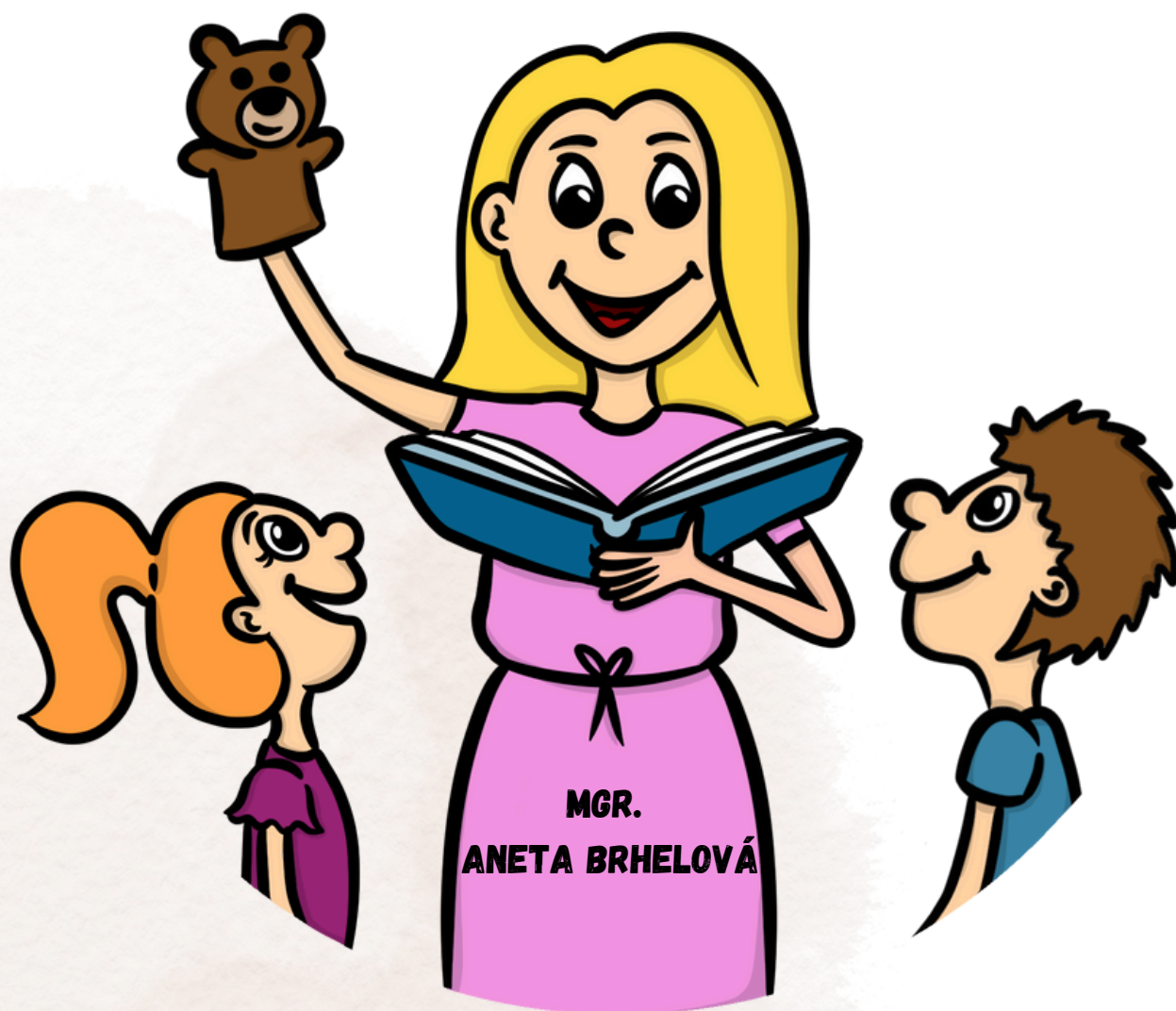

materiály

PRO SKOLKY

MGR.
ANETA BRHELOVÁ

HOUBY

HRAVÉ ÚKOLY

A INSPIRACE

OBSAH

PŘÍBĚH: „DOBRODRUŽSTVÍ MUCHOMŮRKY MÁJI”

VÝTVARNÁ AKTIVITA: „MALOVÁNÍ HUB”

SMYSLOVÁ AKTIVITA: „HOUBAŘSKÁ VÝPRAVA”

**POHYBOVÁ AKTIVITA: "DOBRODRUŽSTVÍ
HOUBAŘE"**

PRACOVNÍ LIST: „PŘÍŘAĎ STÍNY”

BÁSNIČKA S POHYBEM: "NA HOUBY"

LESNÍ VÝZKUM: „JAK ROSTOU HOUBY?”

HOUBOVÉ HÁDANKY

SMYSLOVÝ PYTLÍK: „CO JE TO ZA PŘÍRODNINU?”

PŘÍBĚH: DOBRODRUŽSTVÍ MUCHOMŮRKY MÁJI

V hlubokém lese, kde stromy šeptají a větvičky praskají pod nohama, rostla malá, červeně puntíkováná houbička jménem Muchomůrka Mája. Byla veselá a zvědavá, i když věděla, že se na ni každý dívá trochu jinak. Ostatní houby si z ní občas dělaly legraci, protože byla jedovatá, ale Mája to nevzdávala. Chtěla ukázat, že i jedovatá houbička může být užitečná a přátelská.

Jednoho dne se Mája rozhodla vydat na průzkum lesa, protože zaslechla, že se v lese koná tajná schůzka zvířat. Vydala se směrem, odkud přicházelo švitoření a cupitání. Jak procházela mezi stromy, potkala veverku, která jí pospíchala naproti.

„Kam tak spěcháš, veverko?“ zeptala se Mája.

„Na schůzku zvířat! Musíme vyřešit problém s houbami, které rostou všude po lese a nikdo už neví, které jsou jedlé a které ne,“ vysvětlila veverka.

Mája se zamyslela a hned měla nápad: „Můžu vám pomoci! Sice jsem jedovatá, ale mám výborný čich. Dokážu rozpoznat, které houby jsou bezpečné, a které ne.“

Veverka se na ni podívala překvapeně. „Opravdu? No tak pojd' s námi, určitě se ti tvá pomoc bude hodit.“

Mája se vydala s veverkou na cestu a brzy se připojili k dalším zvířátkům – ježek, liška a myš už seděli kolem velkého pařezu, kde probíhala debata o tom, jak rozlišit jedlé houby od těch nebezpečných.

PŘÍBĚH: DOBRODRUŽSTVÍ MOCHOMŮRKY MÁJI

Každé zvířátko mělo svůj názor, ale nikdo si nebyl úplně jistý.

„Já vím, jak to udělat!“ ozvala se odvážně Mája. „Můžeme spolu vytvořit lesní mapu, kde zakreslíme všechny houby, které v lese najdeme. Já vám ukážu, které houby jsou bezpečné a které ne.“

Zvířátka se na ni podívala s úžasem. „To je skvělý nápad!“ zvolala liška. „Nikdy bychom to nezvládli bez tvé pomoci.“

A tak se Mája stala důležitou členkou lesního týmu. Společně se zvířátka procházeli lesem a hledali houby – hříbky, klouzky, lišky i bedly. Mája každý druh houby pečlivě zkoumala a na mapě označila, zda je bezpečná, nebo ne. Nakonec měli celou lesní mapu plnou hub, kterou mohli používat všichni obyvatelé lesa.

Když byla práce hotová, všechna zvířátka Máju pochválila a děkovala jí za pomoc. A od té doby už nikdo v lese nepochyboval o tom, že i jedovatá houbička, jako je Muchomůrka Mája, může být pro les a jeho obyvatele nesmírně důležitá.

Otázky pro děti:

Jak se Mája cítila, když si z ní ostatní houby dělaly legraci?

Proč se zvířátka sešla na schůzce v lese?

Jakým způsobem mohla Muchomůrka Mája pomoci zvířátkům?

Jaké zvířátko pozvalo Máju na schůzku?

Co všechno Mája a zvířátka nakonec udělali?

Jak se Mája cítila na konci příběhu?

Proč je důležité znát rozdíl mezi jedlými a jedovatými houbami?

VÝTVARNÁ AKTIVITA: MALOVÁNÍ

HUB

Připravte pro děti šablony různých druhů hub (např. muchomůrka, hříbek, liška), které si mohou vybarvit. Poskytněte dětem pastelky, voskovky, barvy nebo tempery podle věku a schopností dětí.

Děti vybarvují šablony hub podle své fantazie nebo podle předem připravených obrázků skutečných hub. Poté na barevný papír - zelený, hnědý, nalepí děti svoji houbu. Kromě vybarvování mohou děti dokreslit či dolepit lesní prostředí kolem hub (např. trávu, mech, stromy nebo malé lesní zvířátko).

Po dokončení mohou děti své houby vystavit na nástěnce ve třídě nebo je přidat do "lesního koutku", kde budou mít prostor sdílet své výtvary a mluvit o tom, co se naučily.

Obměna:

Starší děti mohou kreslit houby podle skutečných předloh nebo obrázků a mohou se pokusit nakreslit různé druhy hub, které znají z procházek v lese.

SMYSLOVÁ AKTIVITA: "HOUBAŘSKÁ VÝPRAVA"

Nejprve připravte několik malých obrázků, plastových modelů různých hub. Můžete si vytisknout obrázky reálných druhů hub, například muchomůrky červené, hříbku, lišky nebo bedly. Každý obrázek nebo model umístěte na různá místa ve třídě, nebo venku – pod listí, mezi keře nebo do rohu místnosti, kde děti budou muset houby hledat. Důležité je, aby byly houby rozmístěny tak, aby je děti musely aktivně hledat, ale nebylo to příliš obtížné.

Když jsou všechny houby schované, děti dostanou za úkol je najít. Mohou se rozdělit do malých skupinek nebo hrát jednotlivě. Jakmile dítě najde houbu, přinese ji k učiteli a společně určí, o jaký druh houby se jedná. Děti mohou popsat, co na houbě vidí – například barvy klobouku, tvar a velikost, případně přidat, zda je houba jedlá nebo nejedlá.

Během hry mohou děti porovnávat houby, které našly, s obrázky nebo knihami o houbách. Učitel může mít připravenou knihu s ilustracemi hub, kde děti mohou vyhledávat druhy a naučit se o nich více. Při tomto srovnávání se děti učí rozpoznávat detaily – jaké barvy má klobouk muchomůrky nebo hříbku, jaký tvar má jejich nožička, a zda je houba v přírodě bezpečná k jídlu.

SMYSLOVÁ AKTIVITA: "HOUBAŘSKÁ VÝPRAVA"

Pokud chcete hru ztížit, můžete děti požádat, aby našly jen jedlé houby, nebo je nechat hledat houby podle určitých kritérií, například pouze houby s červenými klobouky nebo houby s tečkami.

Smyslový prvek hry:

Tato hra také pomáhá dětem zapojit jejich smysly, především zrak a hmat. Děti mohou hledat reálné houby. Po nalezení houby popsat, jak ji vnímají hmatem – je houba hladká, drsná nebo kluzká? Jaký má tvar a povrch?

Obměny hry:

Pokud chcete hru obměnit, můžete připravit více druhů hub a vytvořit malý houbový kvíz. Děti by pak hádaly, které houby jsou jedlé a které ne, nebo by podle různých kritérií třídily houby do kategorií. Můžete také vytvořit smyslovou stezku, kde budou děti houby nejen hledat, ale také se o nich více dozvídat pomocí různých zábavných úkolů.

POHYBOVÁ AKTIVITA: „DOBRODRUŽSTVÍ HOUBAŘE“

Pro tuto hru budete potřebovat větší prostor, ideálně venku, jako je školní zahrada nebo lesopark. Pokud hrajete uvnitř, lze vytvořit "lesní" prostředí pomocí židlí, stolů a látek, které budou představovat stromy a keře. Připravte různé "houby" (mohou to být obrázky, modely nebo třeba míčky), které schováte po prostoru.

Průběh hry:

Začátek dobrodružství: Učitel dětem oznámí, že jsou dnes houbaři na velké výpravě. Děti dostanou "batůžek" (mohou předstírat, že ho mají) a vyrážejí do lesa. Učitel může popisovat, co děti potkávají cestou – projdou kolem vysokých stromů (děti se protahují, jako by obcházely stromy), překračují potok (děti skáčou přes improvizované překážky) nebo přelézají přes pařezy (děti lezou přes malé překážky).

Děti dostanou úkol najít houby schované v lese (v prostoru). Mohou hledat obrázky nebo modely hub, které jsou rozmístěny po herní ploše. Každé dítě má za úkol najít co nejvíce hub a přinést je zpět do "košíku" (např. vymezený prostor).

Po nalezení všech hub se děti shromáždí a společně určují, jaké houby našly. Učitel může pomoci a vysvětlit, které houby jsou jedlé a které jedovaté. Děti mohou také hádat podle barvy a tvaru, jestli jsou houby bezpečné k jídlu, nebo ne. Učitel pak vysvětlí, jaké houby jsou ve skutečnosti jedlé a jaké ne.

POHYBOVÁ AKTIVITA: „DOBRODRUŽSTVÍ HOUBAŘE“

Na závěr hry se děti vrací zpět z výpravy do "houbařského tábora" (např. do kruhu). Cestou zpět si děti zopakují překážky – znovu překračují potok, procházejí lesem a přelézají pařezy.

Obměny:

Pro starší děti můžete hru ztížit tím, že najdou jen jedlé houby nebo sbírají houby podle určitého kritéria (například jen houby s červeným kloboukem).

Můžete přidat soutěžní prvek – kdo najde nejvíce jedlých hub, vyhrává titul "Nejlepší houbař".

PRACOVNÍ LIST: „PŘIŘAĎ STÍNY“

BÁSNIČKA S POHYBEM:

„NA HOUBY“

**"JDEME LESEM, UTÍKÁME,
PLNÝ KOŠÍK POSBÍRÁME."**

(DĚTI PŘEDSTÍRAJÍ, ŽE BĚŽÍ LESEM)

**"PODÍVEJ SE, HOUBA TAM,
RYCHLE K NÍ A UŽ JI MÁM!"**

**(DĚTI SE NÁHLE ZASTAVÍ, ROZHLÉDNOU SE KOLEM SEBE, PAK SE SEHNOU,
JAKO KDYBY ZVEDALY HOUBU, A VLOŽÍ JI DO POMYSLNÉHO KOŠÍKU)**

**"DO KOŠÍČKU SI JE DÁME,
HŘÍBKY, BEDLY, KOZÁKY POSBÍRÁME."**

**(DĚTI SE ZNOVU OHÝBAJÍ A SBÍRAJÍ DALŠÍ HOUBY DO KOŠÍKU. MOHOU
PŘEDSTÍRAT, ŽE SE NATAHUJÍ K RŮZNÝM HOUBÁM)**

**"MUCHOMŮRKY ČERVENÉ,
POZOR, TY JSOU NEJEDLÉ!"**

(DĚTI SE POSTAVÍ A KROUTÍ HLAVOU - NE, NE, NE)

LESNÍ VÝZKUM: „JAK ROSTOU HOUBY“

Vyhradíte prostor ve třídě a ozdobte jej přírodními materiály (mech, listy, větvičky). Připravte také modely hub z modelíny nebo papíru, které děti vytvoří.

Místo toho, aby děti pozorovaly růst samotných modelů, můžete jim ukázat růst hub pomocí obrázků, knih, nebo videí, které ukazují skutečný růst hub v přírodě. Tyto vizuální podněty jim pomohou pochopit, jak houby vyrůstají z malých výtrusů a vyvinou se do dospělých hub.

Každý den můžete v koutku měnit prostředí kolem hub – přidávat například nové listí nebo přírodní materiály, aby děti viděly, jak se lesní prostředí mění a jak to ovlivňuje růst hub.

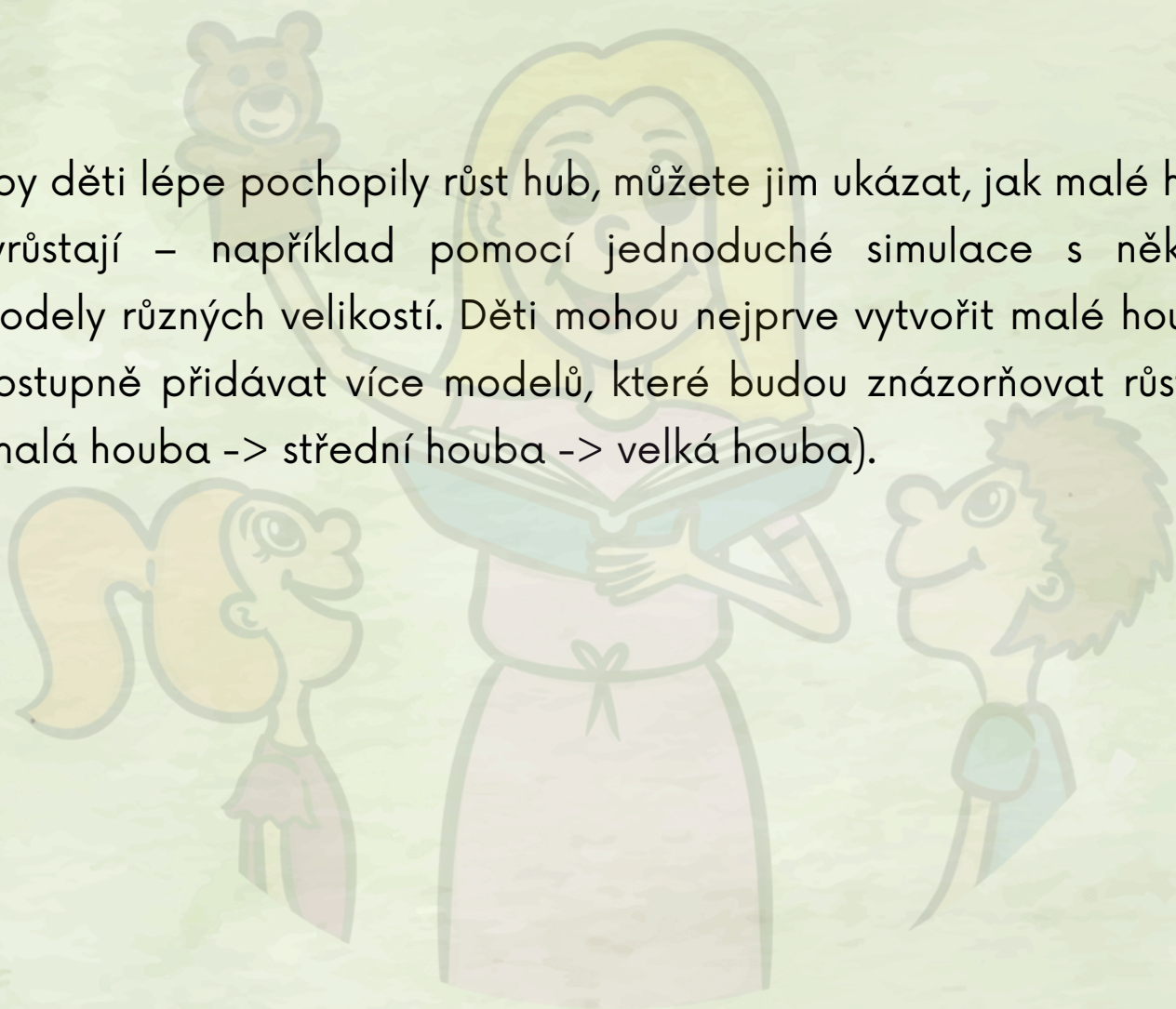
Každý den můžete s dětmi sledovat stav "lesního koutku" a povídat si o tom, co by se stalo se skutečnými houbami v lese – například jak různé počasí ovlivňuje jejich růst, nebo proč houby rostou rychle po dešti.

S pomocí knih a obrázků můžete ukázat, jak houby rostou postupně z malých výtrusů, a děti si mohou představit, jaký proces by jejich modelínové houby zažily, kdyby byly skutečné.

I když houby z modelíny samy o sobě nerostou, děti mohou do koutku každý den přidávat nové prvky – například více listí, šišky nebo kamínky – aby simulovaly přirozené změny v lese. Můžete mluvit o tom, jak přírodní prostředí ovlivňuje růst skutečných hub.

LESNÍ VÝZKUM: „JAK ROSTOU HOUBY“

Aby děti lépe pochopily růst hub, můžete jim ukázat, jak malé houby vyrůstají – například pomocí jednoduché simulace s několika modely různých velikostí. Děti mohou nejprve vytvořit malé houby a postupně přidávat více modelů, které budou znázorňovat růst hub (malá houba -> střední houba -> velká houba).

HOUBOVÉ HÁDANKY

„Jsem houba s červeným kloboukem a bílými tečkami, ale pozor na mě, nejsem k jídlu!“ (Odpověď: Muchomůrka)

„Mám hnědý klobouk a bílou nožku, najdeš mě pod borovicí, a chutnám moc dobře.“ (Odpověď: Hříbek)

„Mám zlatavou barvu a rosteme v lese hromadně, jedlé a oblíbené u houbařů.“ (Odpověď: Liška)

„Jsem houba s bílým kloboukem, na mých spodních stranách jsou lupeny, do polévky mě přidají, když mě správně připraví.“ (Odpověď: Žampion)

„Na dlouhé noze klobouk mám, nejsem pro člověka jedlá, v lese se mnou potkáš červenou sestru, která má bílé tečky.“ (Odpověď: Muchomůrka zelená)

„Mám vysokou nožku a velký klobouk, někdy mi říkají „deštník“, když jsem stará, ráda praskám, když mě připraví, výborně chutnám.“ (Odpověď: Bedla)

„Pod břízami mě najdeš, hnědý klobouk mám, chutnám výborně v omáčce i v polévce, kdo jsem? Uhádneš mě?“ (Odpověď: Kozák)

„Vypadám jako plátek sýra, mám zářivě žlutou barvu, často mě najdeš na borovicích a listnatých stromech, houbaři mě sbírají rádi.“ (Odpověď: Kotrč)

„Podél cest i na poli rostu, můj klobouk je kulatý a hnědý, jsem jedlá houba, co často roste v houfech.“ (Odpověď: Václavka)

Můžete vytvořit jednoduché kartičky s hádankami a nechat děti hádat, o jakou houbu se jedná. Hádanky mohou být přizpůsobeny věku dětí.

SMYSLOVÝ PYTLÍK: „CO JE TO ZA PŘÍRODNINU?“

Přírodniny:

Nasbírejte různé přírodniny spojené s lesním prostředím, které se liší texturou a tvarem. Můžete použít například:

- Šišky různých velikostí
- Mech (opatrně nasbíraný, aby byl čistý)
- Větvičky (rovné i křivé)
- Kameny různých tvarů a velikostí
- Suché listy různých druhů
- Žaludy nebo kaštiny
- Kůru stromů

Všechny tyto přírodniny vložte do látkového nebo plátěného pytlíku, aby děti nemohly vidět, co v něm je. Pokud chcete, můžete použít více pytlíků, každý s různým obsahem, a postupně je střídat.

Aktivitu můžete provádět jak ve třídě, tak i venku v přirozeném prostředí lesa nebo školní zahrady. Připravte prostor, kde si děti budou moci sednout a soustředit se na hmatovou hru.

Každému dítěti zavážete oči šátkem nebo maskou na spaní, aby nemohlo vidět, co se nachází v pytlíku. Je důležité, aby děti skutečně používaly pouze hmat a nespoléhaly na zrak.

Jedno po druhém dítě strčí ruku do pytlíku a ohmatá jednu z přírodnin. Dítě má za úkol pomocí hmatu zjistit, co drží v ruce. Může popisovat, co cítí – například, zda je předmět měkký nebo tvrdý, drsný nebo hladký, malý nebo velký.

SMYSLOVÝ PYTLÍK: „CO JE TO ZA PŘÍRODNINU?“

Jakmile si dítě myslí, že poznalo, co drží, nahlas řekne svůj odhad. Například: "Myslím, že je to šiška."

Po odhadu dítě vyndá přírodninu z pytlíku a zkontroluje, jestli se správně trefilo. Učitel nebo ostatní děti mohou komentovat, co je to za přírodninu, a povídat si o ní – například, odkud pochází nebo jakou roli má v lese.

Po odhalení každé přírodniny můžete pytlík předat dalšímu dítěti a pokračovat ve hře, dokud si všechny děti nevyzkouší hádání.

Obměny aktivity:

Třídění přírodnin: Po hře mohou děti roztrždit přírodniny do skupin podle typu (např. šišky, listy, kameny) nebo podle textury (hladké, drsné, měkké, tvrdé).

Soutěž: Můžete z aktivity udělat malou soutěž, kdy děti hádají přírodniny na čas nebo kdo uhádne nejvíce přírodnin správně.

Propojení s učením: Můžete během hry povídat o tom, kde se v lese různé přírodniny nacházejí, jakou mají funkci a jak mohou pomoci při růstu hub nebo jiných rostlin.